

Bachelorthese Psychologie

De invloeden van acceptatie op risicogedrag in groepen

Anne-Greeth van Herwijnen

Samenvatting

In dit onderzoek werd gezocht naar een verklaring voor het gedrag van individuen in groepen. De aanleiding hiervoor was onder meer de escalatie tussen ME'ers en voetbalsupporters en de catastrofe in Düsseldorf bij de Loveparade. Hier waren grote groepen mensen aanwezig en deze mensen bleken zich plotseling niet meer conform hun eigen normen te gedragen maar gingen met de groepsnorm mee. De vraag die in deze situatie ontstaat is onder welke condities dit gebeurt en wat hier tegen gedaan kan worden?

Uit de aanwezige theorie blijkt dat er invloed kan zijn van groepsacceptatie op het gedrag van mensen ten opzichte van de groep en dat zelfregulatie hierbij een rol speelt. Op het moment dat iemand niet geaccepteerd wordt zal deze tegen de groepsnorm in gaan en op het moment dat hij denkt nog een kans te hebben om geaccepteerd te worden zal hij juist extra zijn best doen om met de groepsnorm mee te doen. Zelfregulatie kan door de mate van acceptatie beïnvloed worden en beïnvloedt vervolgens de eenvoud waarmee de persoonlijke normen verwisseld worden voor de groepsnormen. Hierin speelt de sociale identiteit een belangrijke rol. Als deze persoon niet beïnvloedt wordt door de sociale identiteit zal hij zich minder aan de groepsnorm houden.

Tijdens dit onderzoek werd gebruik gemaakt van een online vragenlijst. De mensen werden dus niet echt in contact gebracht met een groep en risicogedrag. Door middel van een scenario werd geprobeerd dezelfde mentale processen op gang te brengen. In dit onderzoek werd niet gevonden dat mensen zich meer conform de norm gingen gedragen als ze misschien geaccepteerd werden. Er werd dus geen effect gevonden van de manipulatie. Wel was er een bepaalde mate waarin de persoon die niet geaccepteerd werd ander risicogedrag ging vertonen dan dat wat de groepsnorm was. Dit is een punt waarop in volgend onderzoek verder ingegaan kan worden.

Summary

Why do people behave in groups the way they do? The reason we asked this question were some severe accidents with large groups, for example the escalation of the Loveparade 2010 in Düsseldorf or the confrontation between police and hooligans. In this case, and many other cases, a large group of people started to behave totally different than what an individual would do. We asked why this occurred and which specific conditions precipitated the phenomenon?

Previous research shows that group acceptance might be one of the keyconcepts in this process. Acceptation affects the way people act towards a group norm. In addition, it influences the self regulation people have. The effect of acceptance is showed by behavior from the people in the group. Those people show behavior according to the group norm or contradicting with it. The influence of acceptance should be mediated by self regulation. This kind of acceptance influences self regulation, consequently, the ease of letting go of the personal norms and accepting the group norms as their own. Here is the part where social identity plays a major role.

To execute the purpose of the research an online survey was used. This means that the people never were in a situation with other people. They were told a scenario in which they encounter a group and start mountain climbing. In every scenario there is a different level of acceptance (Totally accepted, maybe acceptance in the future and no acceptance at all), added to that the group norm differs from risk taking to risk avoidance. Even though they never met any other person we hoped to find an effect of the acceptance. This did not happen, but another not significant effect was found. Instead of the maybe accepted people behave more according to the group norm, the not accepted people behaved in the total opposite way. This suits the principle "If you can't join them, beat them" and might be an interesting starting point for a next research.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Summary.....	3
1. Inleiding.....	5
2. Theoretisch Kader.....	6
2.1 Groepen.....	6
2.1.1 Acceptatie.....	7
2.2 Zelfcontrole en regulatie.....	7
2.3 Gedrag als gevolg van sociale normen en sociale identiteit.....	8
2.4 Onderzoeksmodel.....	9
3. Methode.....	10
3.1 Respondenten en design.....	10
3.2 Procedure.....	10
3.3 Variabelen.....	12
3.4 Analyse.....	13
4. Resultaten.....	13
4.1. Respondenten.....	13
4.2. Beschrijvende resultaten.....	14
4.3. Effecten.....	14
5. Conclusie en discussie.....	15
5.1 Discussie.....	15
Referentielijst.....	17
Appendix.....	19
Appendix 1: Online enquête (Nederlands).....	19
Appendix 2: Online enquête (Duits).....	25

1. Inleiding

Tijdens de Loveparade in Duisburg in 2010 escaleerde een festival in een ramp. Er waren hier veel mensen aanwezig die verschillende belangen hadden en op een gegeven moment escaleerde de situatie. Over de onderliggende groepsprocessen die tot deze gebeurtenis hebben geleid, is nog weinig bekend. Dit is belangrijk om te weten, omdat we dan in de toekomst dergelijke catastrofes voorkomen kunnen. Daarom is het huidige onderzoek opgezet.

Het is bekend dat een individu in een groep zich ineens anders kan gaan gedragen dan dat hij of zij normaal zou doen. Het doel van dit onderzoek is te onderzoeken wat de invloeden van de aanwezigheid in een groep en de acceptatie door deze groep, zijn op de veranderingen van het gedrag van een individu in een groep.

De kern van dit probleem is te vinden in de invloed van de groep op het gedrag van het individu. Mensen zijn onderdeel van een groep, dit komt doordat er een sociale identiteit is ontstaan. Door deze sociale identiteit nemen mensen de groepsnormen over en plaatsen deze boven hun persoonlijke normen. Op het moment dat de groep saillant gemaakt wordt verschuift de identiteit van de persoon van zijn persoonlijke identiteit naar een sociale identiteit ([Onorato & Turner, 2004](#)).

Naast deze sociale identiteit speelt ook de mate van zelfregulatie die mensen hebben een rol. Zelfregulatie is het mechanisme dat mensen gebruiken om zichzelf sociaal wenselijk over te laten komen. Als het niveau van zelfregulatie daalt, zullen mensen sneller conform de sociale identiteit handelen ([Vohs, Baumeister, & Ciarocco, 2005](#)). De zelfregulatie daalt door uitputting, maar kan ook dalen onder invloed van sociale factoren ([DeWall, Baumeister, & Vohs, 2008](#)).

[DeWall et al. \(2008\)](#) hebben onderzoek gedaan naar de invloed van sociale factoren, zoals acceptatie en afwijzing (rejection), op de aanwezige hoeveelheid self-regulatory-resources (eenheid van zelfregulatie) en uit dit onderzoek bleek dat het worden buitengesloten door een groep negatief voorspellend was voor de mate van zelfregulatie. Wat hierbij een belangrijke rol speelt is de toekomstverwachting die de persoon heeft. Als de afgewezen persoon het gevoel heeft dat er in de toekomst niets aan zijn uitgesloten status zal veranderen dan zal deze zich antisociaal gaan gedragen ([Twenge, Baumeister, Tice, & Stucke, 2001](#)).

Het doel van dit onderzoek was om te onderzoeken of de mate van acceptatie invloed heeft op de zelfregulatie van mensen in een groep en of deze zelfregulatie de keuzes die mensen maken beïnvloedt, zodat er op het moment dat er grote groepen tegenover elkaar staan in crisissituaties, er adequaat gereageerd kan worden en mogelijk verdere escalatie voorkomen kan worden.

2. Theoretisch Kader

2.1 Groepen

Een groep mensen wordt in de literatuur wordt er vaak crowds of 'mass gathering' genoemd. Het verschil tussen deze twee termen is dat bij een 'mass gathering' is er sprake van een georganiseerde bijeenkomst. Bij een crowd is dit niet het geval. Het probleem met deze begrippen wordt door [Zeitz, Tan, Grief, Couns, en Zeitz \(2009\)](#) aangekaart, namelijk dat in andere literatuur deze begrippen als synoniem worden gebruikt. In dit verslag zal het woord groep staan voor beide begrippen staan. Dit betekent dus dat groep een erg breed begrip is. In het onderzoek zal er sprake zijn van een "mass gathering". De groep in dit onderzoek is namelijk een bewust samengestelde groep.

Op basis van de literatuur kan er op verschillende vlakken verschil gemaakt worden tussen groepen. Zo kan er bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt worden tussen een fysieke en een psychologische groep. De definitie van een fysieke groep is een aantal mensen op dezelfde plek die niets met elkaar gemeen hebben. De definitie van een psychologische groep houdt in dat er sprake is van een gedeelde sociale identiteit of doelen ([Ballinas-Hernández, Muñoz-Meléndez, & Rangel-Huerta, 2011](#)). In dit onderzoek zal de focus liggen op een psychologische groep, omdat er sprake is van een gedeeld doel. Door het creëren van een psychologische groep komt namelijk een ander proces op gang, het proces waarbij een in-group en een out-group gaat ontstaan ([Noel, Wann, & Branscombe, 1995](#)). Als er sprake is van een in- en out-group is het mogelijk om mensen te accepteren of af te wijzen. Op het moment dat er een in-group ontstaat, ontstaat er ook een out-group. De sociale identiteiten van deze groepen verschillen en door het proces van de sociale identiteit wordt dit verschil saillant ([Swann Jr, Gómez, Seyle, Morales, & Huici, 2009](#)). De identiteit van de in-group wordt door de out-group vaak duidelijk gecontrasteerd. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de ME en voetbalsupporters. De ME heeft een bepaald beeld van de in-group en gedraagt zich alsof de in-group een bedreiging is, dit bevestigt het gevoel van de in-group en versterkt hierdoor de sociale identiteit van deze groep en zal ervoor zorgen dat de verschillen tussen de groepen alleen maar groter worden ([Onorato & Turner, 2004](#)).

Maar voordat iemand onderdeel uit kan maken van een in-group moet hij door die groep geaccepteerd worden. Zonder acceptatie van de groep zal er geen sprake zijn van een gedeelde identiteit. Deze acceptatie kan op zich op verschillende manieren uiten. Zonder deze sociale identiteit zal iemand ook de groepsnormen niet overnemen. Dit mechanisme is essentieel voor het gedrag van groepen.

2.1.1 Acceptatie

In de literatuur is er onderzoek gedaan naar de invloed van acceptatie op het gedrag van mensen. In een onderzoek van [Menzel \(1957\)](#) bleek dat de acceptatie door een groep zorgt voor minder conformiteit aan de denkbeelden van de groep. De persoon is eerder geneigd zich openlijk tegen de groepsideeën te uiten. Dit werd bevestigd door het onderzoek van [Monin en Miller \(2001\)](#) waarin zij laten zien dat de motivatie om zich sociaal gewenst te gedragen afneemt als een persoon geaccepteerd wordt door de groep. Dit vindt ook plaats op het moment dat iemand opgenomen wordt door een groep. Hij zal dan minder gemotiveerd zijn om zich sociaal gewenst te gaan gedragen. Deze persoon zal minder gebruik maken van de zelfregulatie dan normaal. Hierdoor zou er sneller sprake kunnen zijn van een ondoordachte actie. De reden hiervoor is dat sociaal gewenst gedrag vaak leidt tot acceptatie. Dit is als er al sprake is van acceptatie is dit niet meer nodig.

Naast expliciete acceptatie kan er ook sprake zijn van uitsluiting (exclusion/rejection) door een groep. De uitsluiting door een groep heeft ook invloed op het gedrag van mensen. De effecten van uitsluiting zijn onder andere antisociaal gedrag. Sociaal buitengesloten mensen neigen eerder naar gewelddadig gedrag ([Twenge et al., 2001](#)). De sociale uitsluiting leidt ook tot een vermindering van de zelfregulatie, die er in het normale geval voor zorgt dat mensen zich in de hand houden.

[DeWall et al. \(2008\)](#) hebben in hun onderzoek vastgesteld dat het toekomstperspectief essentieel is als het gaat om uitsluiting van een groep. Als mensen het gevoel hebben dat ze nog geaccepteerd kunnen worden zullen ze zich nog sociaal gewenst gedragen, zodat ze de kans om geaccepteerd te worden vergroten. Maar als dit niet meer het geval is dan zullen ze zich antisociaal blijven gedragen ([DeWall et al., 2008](#)).

Het verschil tussen de lage zelfregulatie van mensen die geaccepteerd zijn door een groep en die van de mensen die niet geaccepteerd worden is dat de laatste niet wordt beïnvloed door de normen die binnen de groep heersen. De persoon die geaccepteerd is gedraagt zich deels nog sociaal wenselijk ten opzichte van de in de groep geldende normen. Dit komt doordat er nog steeds sprake is van een gedeelde sociale identiteit. Iemand die niet geaccepteerd wordt heeft deze drang niet, omdat er geen sprake is van een sociale identiteit.

2.2 Zelfcontrole en regulatie

In dit onderzoek zal gekeken worden naar zelfregulatie (self-regulation). Omdat dit vaak verward wordt met zelfcontrole (self-control) zal hieronder het verschil uitgelegd worden. [Finkel en Campbell \(2001\)](#) splitsen zelfcontrole op in twee onderdelen. Aan de ene kant de dispositionele zelfcontrole (dispositional self-control) en aan de andere kant de zelfregulatie (self-regulatory strength). De dispositionele zelfcontrole is een persoonlijkheidseigenschap die de mate aangeeft

waarin mensen in staat zijn om in verschillende situaties en op verschillende tijden hun impulsen in de toom te houden. In dit onderzoek zal er gekeken worden naar de invloed van de acceptatie door de groep op zelfregulatie omdat zelfregulatie een situatieafhankelijke kracht is ([Finkel & Campbell, 2001](#)). De zelfregulatie wordt volgens een krachtmodel (strength model) vorm gegeven ([Baumeister, 1996](#)). Dit houdt in dat de mate van zelfregulatie afhangt van situationele factoren zoals uitputting, frustratie en stress en dat er ook sprake kan zijn van een uitputting van deze kracht. Deze zelfregulatie kan worden gemeten in de hoeveelheid aanwezige self-regulatory resources (zelfregulerende middelen). Als deze middelen opraken is er sprake van depletie. Dit kan leiden tot het laten verslappen van persoonlijke en sociale normen ([Vohs et al., 2005](#)).

Volgens [Finkel en Campbell \(2001\)](#) is zelfregulatie de sleutel tot de beheersing van het eigenbelang. De zelfregulatie zorgt ervoor dat mensen hun eerste impuls om egoïstisch te handelen kunnen beperken en zo kiezen voor meer pro sociaal gedrag. Op het moment dat door de afwijzing door een groep, of de acceptatie, mensen hun zelfregulatie laten varen zullen ze dus minder pro sociaal gedrag ten toon spreiden. De vraag die hieruit reist is: ontstaat gedrag als resultaat van een onbewust proces waarop men geen invloed heeft of zijn er andere oorzaken voor dat gedrag?

2.3 Gedrag als gevolg van sociale normen en sociale identiteit

Groepsgedrag ontstaat niet zomaar, maar op basis van groepsnormen. Deze normen vormen de basis van de sociale identiteit die heerst in een groep. Op het moment dat een individu zich “bewust” wordt van deze identiteit conformeert hij of zij zich aan deze norm ([Onorato & Turner, 2004](#)). Het onderzoek van [Tropp en Wright \(2001\)](#) laat zien dat de sociale identiteit een onderdeel wordt van de eigen identiteit.

Uit het onderzoek van [Smith en Louis \(2008\)](#) blijkt dat de sociale norm van de in-group een groot effect op de attitude-gedrag relatie heeft. Het gaat in dit onderzoek zowel om injunctieve als descriptieve normen. De beslissingen worden dus beïnvloed door wat de groepsnorm zegt, maar ook hoe de groepsnorm door de groep wordt uitgedragen.

Sociale groepsnormen kunnen in overeenstemming maar ook in tegenspraak zijn met de persoonlijke norm. Het effect van de norm op het gedrag hangt dus niet alleen af van de soort norm maar ook van de overeenstemming tussen de sociale norm en de persoonlijke norm. Deze overeenstemming kan beïnvloed worden door de fusering van deze normen door de waargenomen sociale identiteit ([Swann Jr et al., 2009](#)). Het effect op het gedrag is het grootst als er sprake is van een injunctieve norm die overeenkomt met een persoonlijke norm. Een andere situatie die invloed heeft op de attitude-gedrag relatie maar niet direct op het gedrag zelf is de situatie waarin er sprake is van een niet bevorderende

descriptieve norm maar wel een positieve injunctieve norm. Dit betekent dat de groep wel vindt dat er iets moet gebeuren maar dit niet doet. Er kan dan sprake zijn van een bepaald schuldgevoel van de persoon: “Als niemand het doet dan moet ik het maar doen” ([Smith & Louis, 2008](#)). Dit schuldgevoel zorgt ervoor dat de attitudes in sterkte toenemen en de bereidheid om te handelen ook toeneemt. Er ontstaat op dat moment een bepaalde onzekerheid bij de persoon omdat niet duidelijk is wanneer gehandeld moet worden en of het wel terecht is om te handelen.

Sociale normen en het hebben van een in-group kunnen bijdragen aan het verminderen van een bepaalde onzekerheid over wat gepast is om te doen in een situatie ([Smith, Hogg, Martin, & Terry, 2007](#)). In het geval van een keuze die gemaakt moet worden met betrekking tot de groep is er sprake van een bepaalde mate van onzekerheid over wat de goede keuze is. Deze onzekerheid is onprettig voor de persoon zelf en deze kan opgeheven worden door te kijken naar de heersende descriptieve en injunctieve normen binnen de groep. Als er sprake is van een hoge onzekerheid zijn mensen sneller bereid om mee te doen met congruente sociale normen ([Smith et al., 2007](#)).

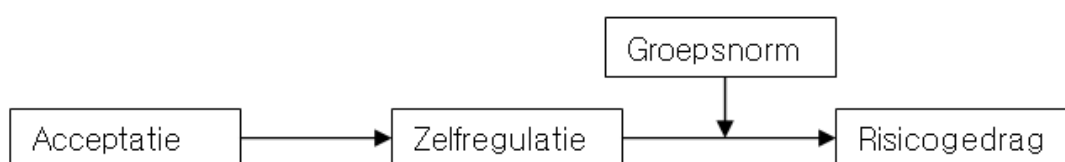
2.4 Onderzoeksmodel

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken wat de invloed van acceptatie van een groep is op de overname van de groepsnormen door mensen.

In een groep kan het soms gebeuren dat een persoon keuzes moet maken voor het vertonen van een bepaald gedrag. Deze keuze wordt gemaakt op basis van de heersende groepsnorm, externe en interne factoren. Hierbij kan gedacht worden aan de acceptatie door de groep of de mate van spanningsbehoefte of de aanwezige zelfregulatie van een persoon.

Tijdens dit onderzoek zal er worden vast gesteld of een persoon risiconemend of risicomijdend gedrag vertoont, vervolgens krijgt deze persoon een risicomijdende of risiconemende groepsnorm voorgeschoteld en moet hij/zij de keuze maken om mee te doen met de groep of zijn eigen plan door te voeren. Hierbij zal de acceptatie door de groep de onafhankelijke variabele zijn. Dit betekent dat de persoon of door de groep geaccepteerd, niet geaccepteerd of niet geaccepteerd met mogelijkheid op wel acceptatie wordt. Er zal gekeken worden naar het mediator-effect van zelfregulatie.

Figuur 1 Onderzoeksmodel

In figuur 1 is grafisch weergegeven hoe het onderzoeksmodel eruit ziet. Uit dit onderzoeksmodel volgen de volgende hypothesen:

1. De mate waarin de groepsnorm wordt overgenomen hangt af van de acceptatie; namelijk, bij geen acceptatie zal de persoon zich tegen de groepsnorm afzetten, bij misschien acceptatie zal de persoon zich zoveel mogelijk conformeren aan de groepsnorm en in het geval van volledige acceptatie zal de persoon zich minder conformeren aan de groepsnorm. Dit effect zal gemedieerd worden door zelfregulatie.
2. De mate van vertoont risicogedrag zal hoger zijn als de groepsnorm congruent is met de persoonlijke norm

3. Methode

3.1 Respondenten en design

De respondenten werden geworven met behulp van Facebook en persoonlijke sociale netwerken. De vragenlijst was zowel in het Nederlands als in het Duits beschikbaar. Dit vergrootte de mogelijke steekproef en zorgde ervoor dat Duitstalige proefpersonen geen mogelijke bias konden veroorzaken door het niet begrijpen van bepaalde woorden. Er werd tijdens de analyses rekening gehouden met de verhouding tussen mannen en vrouwen in de steekproef, ook werd er gekeken naar een eventuele bias door verschillende nationaliteiten.

De conditie waarin de proefpersoon zat werd random door de online vragenlijst toegewezen.

De steekproef ($n = 123$) bestond uit 55 vrouwen, 67 mannen en van 1 persoon is het geslacht onbekend. De leeftijd lag tussen de 17 en 56 jaar ($M = 24,67$, $SD = 7,48$). De vragenlijst werd door 60 mensen in het Nederlands ingevuld en door 63 mensen in het Duits. Hiervan waren er 88 student of hadden als hoogst afgeronde opleiding een universitaire opleiding en 35 hadden dit niet. Er is sprake van een 3 (Acceptatie: wel versus misschien versus niet) $\times$ 2 (Groepsnorm: risicomijdend versus risiconemend) – tussen proefpersonen design. Dit design zal behandeld worden in paragraaf 3.2.

3.2 Procedure

Via Facebook en andere sociale media zijn de respondenten persoonlijk benaderd om de enquête in te vullen. Deze kregen ze als link. Vervolgens werden ze door ThesisTools in een conditie ingedeeld. In de eerste vragen werd gevraagd naar de demografische variabelen. Vervolgens kregen ze een scenario gepresenteerd en vervolgens de meetinstrumenten die ze moesten invullen.

Er waren in dit onderzoek zes verschillende scenario's. Dit scenario hield in dat de proefpersoon las dat hij/zij een berg ging beklimmen. Hij/zij mocht zelf de uitrusting kiezen maar kreeg hierin wel de groepsnorm te horen. Deze werd impliciet

verteld zodat het niet overduidelijk is wat de keuze moest zijn. Vervolgens werd verteld of de groep hem/haar accepteert, of dit misschien nog gaat gebeuren of dat er geen kans is op acceptatie door de groep.

In ieder scenario werd een bepaalde mate van acceptatie gepresenteerd. De eerste twee condities kregen een volledige acceptatie, de derde en vierde werden niet geaccepteerd maar er was nog wel een kans op acceptatie, dit werd ook saillant gemaakt. In de laatste twee condities was er geen sprake van acceptatie. De oneven condities kregen ook nog een risiconemende groepsnorm, wat betekende dat de groep redelijk veel vertrouwen in de tocht had en er vanuit ging dat het allemaal wel goed zo gaan. De even condities daarentegen hadden niet zoveel vertrouwen in de hele onderneming en namen daardoor meer spullen mee om dit risico zo klein mogelijk te maken.

Vervolgens gaven de proefpersonen aan welk uitrustingsonderdeel ze mee wilden nemen. Hierbij konden ze verschillende tenten, slaapzakken, touwen etc. meenemen. De totale waarde hiervan werd gezien als de mate van risicogedrag en kon daardoor vergeleken worden met de groepsnorm (UitrustingTotaal). Er zal ook naar alle items los gekeken worden.

Hierna moest men twee meetinstrumenten invullen die de mate van depletie en de mate van spanningsbehoefte gemeten hebben.

De twee meetinstrumenten waar gebruik van gemaakt werd zijn de State Ego Depletion Scale van [Ciarocco, Twenge, Muraven, en Tice \(2010\)](#) vertaald door [\(Janssen, 2010\)](#) en de spanningsbehoeftelijst (SBL) van [Feij en Van Zuilen \(2007\)](#). Dit is de Nederlandse versie van de Sensation Seeking Scale van [Zuckerman \(1994\)](#). De State Ego Depletion Scale ([Janssen, 2010](#)) werd gebruikt om de mate van depletie te meten. Daarmee kon vastgesteld worden in hoeverre de verschillen in acceptatie invloed hebben op de mate van zelfregulatie en in hoeverre een mindere mate van zelfregulatie de gemaakte keuze kan verklaren. De items waren, bijvoorbeeld “Ik voel me uitgeput.” en “Als ik nu ergens door verleid zou worden, zou weerstand bieden erg moeilijk zijn.”. De Cronbach’s Alpha van de State Ego Depletion Scale (25 items) is 0,928.

De SBL ([Feij & Van Zuilen, 2007](#)) dient als gevalideerde Nederlandse versie van de Sensation Seeking Scale ([Zuckerman, 1994](#)). Deze vragenlijst werd gebruikt om vast te stellen hoe risicomijdend proefpersonen zijn. Dit zal als covariaat worden meegenomen in de analyse van de data. De SBL meet vier verschillende dimensies, Thrill and Adventure Seeking (TAS), Experience Seeking (ES), Boredom Susceptibility (BS) en Disinhibition (DIS). In dit onderzoek zijn niet alle vier de dimensies relevant. De gebruikte dimensies zijn: TAS en ES. Deze zijn gekozen omdat deze betrekking hebben op, respectievelijk, de interesse in fysiek riskante activiteiten zoals parachute springen, skiën enzovoort, en op het nastreven van nieuwe ervaringen. ([Feij & Van Zuilen, 2007](#)). Voorbeelden van items zijn: “Ik heb geen behoefte om aan yoga, of meditatie te doen.” en “Ik houd ervan een vreemde

stad in mijn eentje te verkennen, zelfs al zou ik kunnen verdwalen”. De BS en DIS dimensie waren minder relevant omdat het hier gaat om een aversie tegen regelmaat en het nastreven van genot door extrovertere activiteiten, waarbij aan sociaal drinken en seks gedacht kan worden. ([Feij & Van Zuilen, 2007](#)). Deze activiteiten vallen grotendeels ook onder negatief risicogedrag. Deze twee dimensies hebben geen betrekking op de mate van spanningsbehoefte die voor dit onderzoek gemeten wordt. De Cronbach's Alpha voor de spanningsbehoeftelijst (26 items) is 0,702.

De scores op de SBL en SED worden niet als totaal meegenomen omdat het dan lastig te zien is of er hoog of laag gescoord wordt. Daarom wordt het totaal gedeeld door het aantal items zodat er een score tussen 1 en 5 ontstaat. Hoe hoger deze score hoe meer behoefte aan spanning of hoe hoger de mate van depletie.

De vier gestelde controlevragen dienen ter controle van de voorgestelde manipulatie. In het experiment is het gevoel van acceptatie en de verantwoordelijkheid voor het slagen van de missie relevant voor de uitkomst van het experiment. Mochten deze controlevragen negatief zijn, dan zal er gekeken moeten worden naar mogelijkheid om iets te kunnen zeggen over het effect van acceptatie en verantwoordelijkheid op de keuzes die mensen maken.

3.3 Variabelen

In het onderzoeksmodel is er sprake van vier hoofdvariabelen, deze worden in figuur 1 weergegeven.

De eerste variabele is de onafhankelijke variabele, namelijk acceptatie. Deze variabele heeft drie verschillende niveaus, acceptatie door de groep, misschien acceptatie door de groep en geen acceptatie door de groep.

De tweede onafhankelijke variabele is de groepsnorm. Deze kan twee waarden aannemen, namelijk risicomijdend en risiconemend.

De derde variabele is de afhankelijke variabele, risicogedrag. Het risicogedrag werd gemeten door de keuzes die een persoon maakt in het meenemen van de uitrusting. Deze variabele wordt risicogedrag genoemd maar zal gebruikt worden om te kijken in hoeverre de persoon meegaat met de groepsnorm. Hoe meer uitrusting iemand meeneemt, hoe minder risico deze persoon aangaat. Als deze persoon een risicomijdende groepsnorm heeft en veel meeneemt komt dit dus overeen met de groepsnorm.

De vierde variabele is de mediator, zelfregulatie. De mate van zelfregulatie zal beïnvloed worden door de acceptatie van de groep en dit heeft vervolgens invloed op de keuze die een persoon maakt. Hoe meer zelfregulatie hoe minder een persoon zich zal laten beïnvloeden.

3.4 Analyse

Ten eerste werden de demografische variabelen geanalyseerd en hiervan werden tabellen gemaakt. De tweede stap was de verwerking van de vragenlijsten, waarbij er omgeschaald en gemiddeld werd. Zowel bij de SBL als bij de SED moesten items omgeschaald worden omdat deze omgekeerd gesteld waren. De laatste stap was de analyses van de verkregen data.

4. Resultaten

4.1. Respondenten

Het aantal respondenten dat de enquête online hebben ingevuld is 213. Hiervan zijn drie enquêtes voor verdere analyse niet bruikbaar omdat deze ingevuld zijn door respondenten jonger dan 17. Het probleem hiermee is dat de spanningsbehoefte lijst is gevalideerd op 17 jaar en ouder ([Feij & Van Zuilen, 2007](#)). Daarom worden deze drie uit de dataset gehaald voordat hiermee verder geanalyseerd wordt. Naast deze respondenten heeft een deel van de respondenten niet genoeg gegevens ingevuld om deze te kunnen gebruiken voor analyse. Het merendeel hiervan is gestopt na het invullen van de demografische variabelen. Deze zullen dus ook uit de dataset verwijderd worden voordat er geanalyseerd worden. Na deze twee filters te hebben toegepast blijven er 123 respondenten over die genoeg hebben ingevuld om mee te kunnen analyseren (n=123).

De verdeling over de factoren acceptatie (door de groep), risico (groepsnorm) en de mediaansplit op de spanningsbehoefte lijst is zoals beschreven in tabel 1.

Tabel 1: Verdeling respondenten over factoren

		Respondenten (n = 123)
Acceptatie	Wel acceptatie	37
	Misschien acceptatie	36
	Geen acceptatie	50
Risico	Risiconemende groepsnorm	60
	Risicomijdende groepsnorm	63

Deze verdelingen zijn tot stand gekomen door de randomisatiefactor van ThesisTools. Deze randomisatie werd per taalcategorie uitgevoerd. Omdat de verdeling Man/Vrouw en Nederlands/Duits bijna gelijk is hoeft hier tijdens het onderzoek niet meteen rekening meegehouden te worden.

4.2. Beschrijvende resultaten

Zoals in het onderzoeksmodel genoemd zijn er een aantal variabelen die in dit onderzoek een rol spelen. Deze variabelen zijn de uitrusting die mensen meenemen (mate van risicogedrag), de score op de SBL als mate van spanningsbehoefte die iemand heeft en de mate van depletie (zelfregulatie). De score op de uitrusting zal zoals al eerder uitgelegd per onderdeel en als totaal meegenomen worden. Een hoge score hierop betekent dat er erg risicomijdend gedrag plaatsvindt. Van de variabelen SBL, SED en UitrustingTotaal zijn de variabelen in tabel 2 met de gemiddeldes, standaardafwijkingen, minima en maxima weergegeven.

Tabel 2: Beschrijvende resultaten geteste variabelen

	Mean	SD	Minimum	Maximum
SBLgem	3,03	0,43	1,92	4,04
SEDgem	2,67	0,67	1,32	3,84
UitrustingTotaal	15,04	2,65	8,00	21,00

4.3. Effecten

Om te onderzoeken in welke mate acceptatie en de groepsnorm het gedrag van de proefpersoon beïnvloedt werd er een MANCOVA uitgevoerd. Dit is een multivariate analyse die wordt uitgevoerd om het risico op een fout van de eerste soort te verminderen. UitrustingTotaal is hier de afhankelijke variabele en wordt genomen als maat van het risicogedrag¹. Maar naast deze UitrustingTotaal worden ook de losse uitrustingsonderdelen meegenomen in de analyse zodat een eventueel effect niet onopgemerkt blijft. De twee onafhankelijke variabelen zijn acceptatie en risico en als covariaat wordt de score op de spanningsbehoefte lijst meegenomen.

De analyse laat geen significante hoofd- of interactie-effecten zien. Er is geen hoofdeffect van Acceptatie, $F(2,116) = 1,167$, n.s.; Wilks' Lambda = .885. Ook is er geen hoofdeffect van Groepsnorm $F(1,116) = .418$, n.s.; Wilks' Lambda = .978. Tot slot is er ook geen interactie-effect $F(2,116) = 1,266$, n.s.; Wilks' Lambda = .876. De analyse laat wel een significant effect zien van de covariaat, $F(1,116) = 2,768$, $p = .015$; Wilks' Lambda = .870.

Om het mediator-effect te analyseren zal gekeken worden of er een significant effect is van de onafhankelijke variabele 'acceptatie' op de afhankelijke variabele 'risicogedrag'. Dit effect blijkt niet significant te zijn, $F(1,121) = 0,010$, n.s.. Op het moment dat hier geen effect optreedt kan er ook geen sprake zijn van een mediator omdat acceptatie geen invloed heeft op het risicogedrag.

1 Er is ook een MANCOVA uitgevoerd zonder de UitrustingTotaal omdat dit mogelijk dubbelop kan zijn omdat dit de som van alle andere losse onderdelen is. De F-waardes en daarmee de significantieniveaus verschilden niet van de hierboven gerapporteerde F-waardes.

5. Conclusie en discussie

In dit onderzoek werd gezocht naar een verklaring voor de overname van groepsnormen door mensen in een groepssituatie. Vanuit de theorie was er verwacht dat de acceptatie een invloed zou hebben op het overnemen van deze groepsnorm. In dit onderzoek bleek dit helaas niet het geval. Er zijn zowel voor de hypothese dat acceptatie de groepsnorm zou beïnvloeden en als voor de hypothese dat zelfregulatie als mediator optreedt geen bewijzen gevonden.

5.1 Discussie

In tegen stelling tot wat verwacht werd werden er in dit onderzoek geen effecten gevonden. Dit kan meerdere oorzaken hebben die hieronder uiteengezet zullen worden. De eerste oorzaak is dat de manipulatie van acceptatie niet geheel gewerkt heeft. Er was natuurlijk sprake van een fictieve manipulatie in plaats van een reële manipulatie. Het zou kunnen dat dit effect door een echte groepssituatie vergroot zou kunnen worden. Als de manipulatie van acceptatie niet lukt, verklaart dat ook waarom er geen effect is van zelfregulatie als mediator-variabele. De meting van de mate van zelfregulatie was goed omdat de betrouwbaarheid van de vragenlijst zeer hoog was en deze een gevalideerde variant van de vragenlijst was. Waar hierin wel een bias zou kunnen zitten is in de vertaling naar het Duits. Deze vertalingen waren niet voorhanden en zijn door de onderzoeker zelf gedaan. Deze zijn nog wel door een Duitse gecontroleerd maar als nog werden verschillende vragen als niet duidelijk opgevat.

Daarnaast vonden sommige proefpersonen het lastig om een keuze te maken omdat ze (n)iets van bergbeklimmen wisten. De ene vond het lastig omdat hij/zij bekend was met de sport en daardoor anders zou reageren en de tocht af zou blazen als de groep op een bepaalde manier reageerde. De ander vond het lastig om keuzes te maken over iets wat ze nog nooit gedaan hadden en waar ze geen kennis over hadden. Hierdoor kan er een bias opgetreden zijn, daarnaast kan dit ook geleid hebben tot de grote hoeveelheid mensen die de vragenlijst niet hebben ingevuld.

Wat verwacht werd van dit onderzoek was dat de mensen in de 'misschien acceptatie'-conditie het meest mee zouden gaan met de groepsnorm omdat zij nog iets te winnen hadden. In deze conditie zou dus het verschil in risicogedrag het grootst moeten zijn, dit werd niet waargenomen. Wat wel naar voren kwam, niet significant, was het effect dat op de geen-acceptatie conditie de verschillen het grootst waren en deze ook niet met de groepsnorm mee maar juist tegen de groepsnorm in. De reden waarom dit kan zijn ontstaan is omdat mensen zich wel gemakkelijk buitengesloten kunnen voelen, maar de misschien acceptatie voor hun niet relevant was omdat het misschien als een eenmalig iets werd gezien en daarom de groep voor hen niet essentieel was.

Maar wat kunnen we nu zeggen over de echte wereld van vandaag de dag waarin de ME'er nog steeds tegen over voetbalsupporter staat of er verschillende belangen spelen zoals op de Loveparade en er een groot risico is op escalatie? We kunnen vaststellen dat een deel van de resultaten het idee "If you can't join them, beat them" ondersteunen ([Twenge et al., 2001](#)). Hieruit kunnen we opmaken dat het belangrijk blijft voor beide partijen de situatie goed te bekijken en als normale redelijke mensen na te blijven denken in plaats van zich mee te laten slepen in het hele proces van het ontstaan van een sociale identiteit als deze identiteit de medemens in gevaar brengt.

Referentielijst

- Ballinas–Hernández, A. L., Muñoz–Meléndez, A., & Rangel–Huerta, A. (2011). Multiagent system applied to the modeling and simulation of pedestrian traffic in counterflow. *JASSS*, 14(3).
- Baumeister, R. F. H. T. F. (1996). Self–Regulation Failure: An Overview. [Article]. *Psychological Inquiry*, 7(1), 1.
- Ciarocco, N. J., Twenge, J. M., Muraven, M., & Tice, D. M. (2010). *The state self–control capacity scale: Reliability, validity and correlations with physical and psychological stress*.
- DeWall, C. N., Baumeister, R. F., & Vohs, K. D. (2008). Satiated With Belongingness? Effects of Acceptance, Rejection, and Task Framing on Self–Regulatory Performance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(6), 1367–1382.
- Feij, J. A., & Van Zuilen, R. W. (2007). *Handboek bij de spanningsbehoeftelijst*. Leiden: PITS, B.V. .
- Finkel, E. J., & Campbell, W. K. (2001). Self–control and accommodation in close relationships: An interdependence analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(2), 263–277.
- Janssen, L. (2010). *Self–Regulation and social influence: a limited resource account of resisting and yielding persuasion*. .
- Menzel, H. (1957). Public and private conformity under different conditions of acceptance in the group. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 55(3), 398–402. doi: 10.1037/h0048354
- Monin, B., & Miller, D. T. (2001). Moral credentials and the expression of prejudice. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(1), 33–43.
- Noel, J. G., Wann, D. L., & Branscombe, N. R. (1995). Peripheral Ingroup Membership Status and Public Negativity Toward Outgroups. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(1), 127–137.
- Onorato, R. S., & Turner, J. C. (2004). Fluidity in the self–concept: The shift from personal to social identity. *European Journal of Social Psychology*, 34(3), 257–278.
- Smith, J. R., Hogg, M. A., Martin, R., & Terry, D. J. (2007). Uncertainty and the influence of group norms in the attitude–behaviour relationship. *British Journal of Social Psychology*, 46(4), 769–792.
- Smith, J. R., & Louis, W. R. (2008). Do as we say and as we do: The interplay of descriptive and injunctive group norms in the attitude–behaviour relationship. *British Journal of Social Psychology*, 47(4), 647–666.
- Swann Jr, W. B., Gómez, A., Seyle, D. C., Morales, J. F., & Huici, C. (2009). Identity Fusion: The Interplay of Personal and Social Identities in Extreme Group Behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 96(5), 995–1011.
- Tropp, L. R., & Wright, S. C. (2001). Ingroup identification as the inclusion of ingroup in the self. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27(5), 585–600.
- Twenge, J. M., Baumeister, R. F., Tice, D. M., & Stucke, T. S. (2001). If you can't join them, beat them: Effects of social exclusion on aggressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81(6), 1058–1069.

- Vohs, K. D., Baumeister, R. F., & Ciarocco, N. J. (2005). Self-regulation and self-presentation: Regulatory resource depletion impairs impression management and effortful self-presentation depletes regulatory resources. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(4), 632–657.
- Zeitz, K. M., Tan, H. M., Grief, M., Couns, P. C., & Zeitz, C. J. (2009). Crowd behavior at mass gatherings: a literature review. *Prehospital and disaster medicine : the official journal of the National Association of EMS Physicians and the World Association for Emergency and Disaster Medicine in association with the Acute Care Foundation*, 24(1), 32–38.
- Zuckerman, M. (1994). *Behavioral expressions and biosocial bases of sensation seeking*. Cambridge: Cambridge University Press.

Appendix

Appendix 1: Online enquête (Nederlands)

- **Inleiding experiment**

Welkom bij dit onderzoek. Het onderzoek gaat over de psychologische invloeden van sport. In dit onderzoek zal naar de sport bergbeklimmen worden gekeken. Er zullen eerst een aantal vragen volgen die vragen naar uw persoonlijke en leefomstandigheden. Vervolgens krijgt u een scenario te lezen. Dan volgt er nog een set vragen. Aan het eind zal het doel van het experiment verder worden uitgelegd en is er de mogelijkheid om vragen te mailen.

- **Persoonlijke gegevens**

1. Nationaliteit

Nederlands, Duits, anders namelijk.....

2. Leeftijd

3. Geslacht

4. Opleiding (afgerond of volgend)

Lager onderwijs

VMBO

TL (MAVO)

HAVO

VWO

MBO

HBO

WO

- We willen je nu een scenario voorleggen. Het gaat om een denkbeeldige situatie waarin je gevraagd wordt keuzen te maken. Voor het onderzoek is het van groot belang dat je je goed probeert in te leven in de beschreven situatie en pas daarna de vragen gaat beantwoorden. Beantwoord de vragen zoals jij denkt dat je zou reageren in de echte situatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een zware rugzak. Als je veel bepakking meeneemt dan kom je veel moeilijker boven. Houdt hier dus rekening mee.

- **Conditie 1 (acceptatie & risiconemende groepsnorm)**

Je staat onderaan de voet van een berg en het is al een hele week goed klimweer. Je weet de weersvoorspelling van vandaag **niet**. Je gaat samen met een groep deze berg beklimmen. De groep bestaat uit 15 mensen en twee groepsleiders. Het is weliswaar niet de eerste keer dat je een berg op gaat maar wel de eerste keer dat je met deze groep klimt. Toen je aankwam was iedereen er al, maar werd je door de groep hartelijk welkom geheten. Jullie hebben zoals

dat gebruikelijk is in de klimsport de tocht doorgesproken en ook naar jouw mening werd gevraagd. De leider van de groep heeft laten merken vertrouwen te hebben in de hele groep. De bepakking van de mensen in jouw groep verschilt een beetje, maar ze gaan er allemaal vanuit dat de tocht niet te lang gaat duren. Wat voor weer het wordt blijft onzeker, maar ze hebben er het volste vertrouwen in dat het droog blijft. Op de vraag of jullie op de berg moeten overnachten, kan niemand echt een antwoord geven. Er is in jullie groep slechts één iemand die een tentje bij zich heeft. Jij moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken.

- **Conditie 2 (acceptatie & risicomijdende groepsnorm)**

Je staat onderaan de voet van een berg en het is al een hele week goed klimweer. Je weet de weersvoorspelling van vandaag **niet**. Je gaat samen met een groep deze berg beklimmen. De groep bestaat uit 15 mensen en twee groepsleiders. Het is weliswaar niet de eerste keer dat je een berg op gaat maar wel de eerste keer dat je met deze groep klimt. Toen je aankwam was iedereen er al, maar als nog werd je door de groep hartelijk welkom geheten. Jullie hebben zoals dat gebruikelijk is in de klimsport de tocht doorgesproken en ook naar jouw mening werd gevraagd. De leider van de groep heeft laten merken vertrouwen te hebben in de hele groep. De bepakking van de mensen in jouw groep verschilt een beetje, maar ze gaan er allemaal vanuit dat de tocht lastig zou kunnen worden. Ook over het weer zijn ze het niet helemaal eens, de een gelooft dat het droog blijft en de ander verwacht toch een fikse regenbui. Op de vraag of jullie op de berg moeten overnachten, kan niemand echt een antwoord geven. In de groep heeft toch het merendeel het zekere voor het onzekere genomen en een tentje bij zich. Als jullie moeten overnachten heb jij zelf ook nog een tentje nodig. Jij moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken.

- **Conditie 3 (misschien acceptatie & risiconemende groepsnorm)**

Je staat onderaan de voet van een berg en het is al een hele week goed klimweer. Je weet de weersvoorspelling van vandaag **niet**. Je gaat samen met een groep deze berg beklimmen. De groep bestaat uit 15 mensen en twee groepsleiders. Het is weliswaar niet de eerste keer dat je een berg op gaat maar wel de eerste keer dat je met deze groep klimt. Toen je aankwam was iedereen er al en werd je een beetje met een scheef oog aangekeken omdat je niet echt op tijd was. Jullie hebben zoals dat gebruikelijk is in de klimsport de tocht doorgesproken en ook naar jouw mening werd gevraagd. De leider van de groep heeft laten merken dat hij nog niet helemaal weet wat hij met je kan beginnen. Hij heeft nog niet helemaal vertrouwen in je klimkunsten, maar ergens heeft hij wel laten doorschemeren dat als de tocht goed loopt hij je nog wel een keer meer wil nemen. De bepakking van de mensen in jouw groep verschilt een beetje, maar ze gaan er allemaal vanuit dat de tocht niet te lang gaat duren. Wat

voor weer het wordt blijft onzeker, maar ze hebben er het volste vertrouwen in dat het droog blijft. Op de vraag of jullie op de berg moeten overnachten, kan niemand echt een antwoord geven. Er is in jullie groep slechts één iemand die een tentje bij zich heeft. Jij moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken.

- **Conditie 4 (misschien acceptatie & risicomijdende groepsnorm)**

Je staat onderaan de voet van een berg en het is al een hele week goed klimweer. Je weet de weersvoorspelling van vandaag **niet**. Je gaat samen met een groep deze berg beklimmen. De groep bestaat uit 15 mensen en twee groepsleiders. Het is weliswaar niet de eerste keer dat je een berg op gaat maar wel de eerste keer dat je met deze groep klimt. Toen je aankwam was iedereen er al en werd je een beetje met een scheef oog aangekeken omdat je niet echt op tijd was. Jullie hebben zoals dat gebruikelijk is in de klimsport de tocht doorgesproken en ook naar jouw mening werd gevraagd. De leider van de groep heeft laten merken dat hij nog niet helemaal weet wat hij met je kan beginnen. Hij heeft nog niet helemaal vertrouwen in je klimkunsten, maar ergens heeft hij wel laten doorschemeren dat als de tocht goed loopt hij je nog wel een keer meer wil nemen. De bepakking van de mensen in jouw groep verschilt een beetje, maar ze gaan er allemaal vanuit dat de tocht lastig zou kunnen worden. Ook over het weer zijn ze het niet helemaal eens, de een gelooft dat het droog blijft en de ander verwacht toch een fikse regenbui. Op de vraag of jullie op de berg moeten overnachten, kan niemand echt een antwoord geven. In de groep heeft toch het merendeel het zekere voor het onzekere genomen en een tentje bij zich. Als jullie moeten overnachten heb jij zelf ook nog een tentje nodig. Jij moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken.

- **Conditie 5 (geen acceptatie & risiconemende groepsnorm)**

Je staat onderaan de voet van een berg en het is al een hele week goed klimweer. Je weet de weersvoorspelling van vandaag **niet**. Je gaat samen met een groep deze berg beklimmen. De groep bestaat uit 15 mensen en twee groepsleiders. Het is weliswaar niet de eerste keer dat je een berg op gaat maar wel de eerste keer dat je met deze groep klimt. Toen je aankwam was iedereen er al en werd je duidelijk gemaakt dat te laat komen echt niet kan. De tocht werd, zoals dat gebruikelijk is in de klimsport, doorgesproken en maar naar jouw mening werd niet gevraagd. De leider van de groep heeft laten merken dat hij niet heel veel vertrouwen in jou heeft. De bepakking van de mensen in jouw groep verschilt een beetje, maar ze gaan er allemaal vanuit dat de tocht lastig zou kunnen worden. Wat voor weer het wordt blijft onzeker, maar ze hebben er het volste vertrouwen in dat het droog blijft. Op de vraag of jullie op de berg moeten overnachten, kan niemand echt een antwoord geven. Er is in jullie groep

slechts één iemand die een tentje bij zich heeft. Jij moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken.

- **Conditie 6 (geen acceptatie & risicomijdende groepsnorm)**

Je staat onderaan de voet van een berg en het is al een hele week goed klimweer. Je weet de weersvoorspelling van vandaag **niet**. Je gaat samen met een groep deze berg beklimmen. De groep bestaat uit 15 mensen en twee groepsleiders. Het is weliswaar niet de eerste keer dat je een berg op gaat maar wel de eerste keer dat je met deze groep klimt. Toen je aankwam was iedereen er al en werd je duidelijk gemaakt dat te laat komen echt niet kan. De tocht werd, zoals dat gebruikelijk is in de klimsport, doorgesproken en maar naar jouw mening werd niet gevraagd. De leider van de groep heeft laten merken dat hij niet heel veel vertrouwen in jou heeft. De bepakking van de mensen in jouw groep verschilt een beetje, maar ze gaan er allemaal vanuit dat de tocht lastig zou kunnen worden. Ook over het weer zijn ze het niet helemaal eens, de een gelooft dat het droog blijft en de ander verwacht toch een fikse regenbui. Op de vraag of jullie op de berg moeten overnachten, kan niemand echt een antwoord geven. In de groep heeft toch het merendeel het zekere voor het onzekere genomen en een tentje bij zich. Als jullie moeten overnachten heb jij zelf ook nog een tentje nodig. Jij moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken.

Uitrustingskeuze

Je moet je eigen uitrusting nog bij elkaar zoeken. Je hebt verschillende mogelijkheden (Op een 5 punts-likert schaal):

<i>Rugzak met 15 liter</i>	<i>Rugzak met 25 liter</i>	<i>Rugzak met 50 liter</i>
<i>Weinig Proviand</i>	<i>Genoeg Proviand</i>	<i>Extra Proviand</i>
<i>1 klimtouw</i>	<i>2 klimtouwen</i>	<i>3 klimtouwen</i>
<i>Slaapzak tot +10°C</i>	<i>Slaapzak tot +5°C</i>	<i>Slaapzak tot -5°C</i>
<i>Geen tent</i>	<i>Een tent die tot 0°C kan</i>	<i>Een tent die tot -10°C kan</i>
<i>Geen EHBO-kit</i>	<i>Een mini-EHBO-kit</i>	<i>Een volledige EHBO-kit</i>

State Ego Depletion Scale

1. Ik voel me mentaal uitgeput.
2. Op dit ogenblik zou het me veel inspanning kosten me ergens op te concentreren.
3. Ik heb iets prettigs nodig om me beter te voelen.
4. Ik voel me gemotiveerd.

5. Als ik nu een moeilijke opdracht zou krijgen, zou ik makkelijk opgeven.
6. Ik voel me leeg.
7. Ik heb veel energie.
8. Ik voel me uitgeput.
9. Als ik nu ergens door verleid zou worden, zou weerstand bieden erg moeilijk zijn.
10. Ik zou met elke moeilijke taak die ik zou krijgen willen stoppen.
11. Ik voel me rustig en rationeel.
12. Ik kan geen informatie meer opnemen.
13. Ik ben in een luie bui.
14. Op dit moment zou ik het moeilijk vinden om vooruit te plannen.
15. Ik voel me scherp en geconcentreerd.
16. Ik wil opgeven.
17. Dit zou een goed moment voor mij zijn om een belangrijke beslissing te nemen.
18. Ik heb het gevoel dat mijn wilskracht verdwenen is.
19. Ik heb mijn gedachten nu niet helemaal op een rijtje.
20. Ik kan me op dit moment goed concentreren.
21. Ik heb bijna geen mentale energie meer.
22. Een nieuwe uitdaging zou me op dit moment aanspreken.
23. Ik zou willen dat ik me even kon ontspannen.
24. Ik heb moeite mijn verlangens te bedwingen.
25. Ik voel me ontmoedigd.

Spanningsbehoefte lijst

1. Liftend op reis gaan, doe ik niet graag

2. Ik vind het leuk om op een kermis die hele snelle ritten te maken zoals b.v. op een achtbaan
3. Diepzeeduiken trekt mij wel aan en zou ik wel een keer willen proberen/
4. Bergbeklimmen lijkt me een leuke sport die ik zelf zou willen beoefenen
5. Activiteiten waar veel risico's aan vastzitten vermijd ik maar liever.
6. Ik zou nog eens regelmatig willen gaan waterskiën
7. Het zou mij niets lijken om een lange zeereis te maken in een klein zeewaardig schip.
8. Ik rook af en toe hasj, of ik zou het wel eens willen uitproberen.
9. Drugs die hallucinaties kunnen opwekken (zoals LSD) zou ik nooit willen uitproberen
10. Onder primitieve omstandigheden kamperen in een eenzaam gebied lijkt mij een geweldige ervaring.
11. Ik vind het plezierig om af en toe activiteiten te ondernemen, waar je sterke zenuwen voor nodig hebt.
12. In mijn vriendenkring zou ik vooral graag niet-alledaagse mensen willen hebben zoals bijv. kunstenaars
13. Ik zou willen leren vliegen.
14. Als ik daar de gelegenheid voor krijg, zou ik wel eens willen parachute springen.
15. Ik begrijp goed wat sommige mensen bedoelen als ze over mystieke ervaringen spreken.
16. Als ik in zee zwem let ik er altijd op dat ik heel dichtbij de kust blijf.
17. Het ervaren van vreemde en ongewone gevoelens vind ik doorgaans niet prettig.
18. Ik zou niet gauw van een hoge duikplan afduiken.
19. Ik luister niet graag naar ongewone en experimentele vormen van muziek.
20. Het wisselvallige leven van zigeuners trekt mij niet aan/
21. Ik zou nooit proberen om van een steile berghelling af te skiën.
22. Ik heb wel eens geprobeerd een verhaal of een gedicht te schrijven.
23. Ik heb geen behoefte om aan yoga, of meditatie te doen.
24. Ik houd ervan een vreemde stad in mijn eentje te verkennen, zelfs al zou ik kunnen verdwalen.
25. Ik vind het prettig om op vakantie te gaan met een vast reisdoel en een van tevoren uitgekiende route en tijdschema.
26. Mensen zouden zich wat minder voor hun natuurlijke lichaamsgeur moeten schamen.

Controlevragen

Ik voelde me verantwoordelijk voor het slagen van de tocht.

Ik kon iets doen aan het slagen van de tocht.

Ik voelde me door de groep geaccepteerd.

Ik denk dat de groep mij later nog had kunnen accepteren.

Ik heb ervaring met bergklimsport?

Appendix 2: Online enquête (Duits)

- **Einleitung Experiment**

Willkommen bei dieser Forschung. Dieser Forschung untersucht die Psychologischen Einflüssen von Sport. Der Sport in dieser Forschung ist Bergsteigen. Erst werden ein paar Fragen gestellt die ihre persönliche und Lebensumständen abfragen werden. Dann folgt ein Szenario. Dann wird es wiederum eine Set mit Fragen geben. Am Ende des Experiments wird das Ziel der Forschung erklärt und haben sie die Möglichkeit Ihre Fragen per Email zu senden.

- **Angaben zur Person**

1. Nationalität

Deutsch, Österreichisch, Schweizerisch, Holländisch, anders nämlich.....

2. Alter

3. Geschlecht

4. Abgeschlossene oder derzeitige Ausbildung

Grundschule

Hauptschule

Realschule

Gymnasium

Berufsausbildung

Studium

- Jetzt folgt ein Szenario. Wir wollen Bitte versuchen Sie, sich so gut wie möglich in dieses Szenario hinein zu versetzen. Vor der Forschung ist es wirklich Wichtig das Sie sich wirklich rein versetzen. Beantworte die Fragen wie Sie das machen würden wenn Sie in der Situation wären. Denke hierbei zum Beispiel an einen schweren Rucksack. Wenn du ganz viel mitnehmen musst dann ist ein Berg steigen viel schwieriger. Nimm das also in Acht.

- **Conditie 1 (acceptatie & risiconemende groepsnorm)**

Sie stehen am Fuß eines Berges und die ganze Woche ist schon gutes Kletterwetter. Sie kennen die Wettervorhersage von heute jedoch **nicht**. Sie gehen zusammen mit einer Gruppe diesen Berg erklimmen. Die Gruppe besteht aus 15 Leuten und 2 Leiter. Es ist zwar nicht das erste Mal dass sie ein Berg erklimmen aber schon das erste mal dass Sie mit dieser Gruppe klettern. Als Sie ankamen war schon jeder da, aber die Gruppe hat Sie herzlich begrüßt und freut sich, dass Sie mit gehen. Sie haben mit ihr gemütlich die ganze Unternehmung durch gesprochen, so wie es Brauch ist in der Bergsport. Die Gruppe hat gezeigt, dass sie Vertrauen in Ihre Klettererfahrungen hat indem sie nach Ihre Meinung gefragt haben und auch darauf gehört haben. Der Leiter der Gruppe hat gezeigt dass er Vertrauen in der ganz Gruppe hat. Die Ausrüstung deiner Gruppe ist ein wenig unterschiedlich, aber jeder glaubt daran dass den Steig nicht al zu lange dauern

wird. Das Wetter ist zwar immer noch unsicher, aber jeder glaubt daran dass es trocken bleibt. Die Frage ob Sie aufm Berg übernachten mussten, kann keiner wirklich beantworten. In deine Gruppe gibt es nur eine Person die ein Zelt dabei hat. Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen.

- **Conditie 2 (acceptatie & risicomijdende groepsnorm)**

Sie stehen am Fuß eines Berges und die ganze Woche ist schon gutes Kletterwetter. Sie kennen die Wettervorhersage von heute jedoch **nicht**. Sie gehen zusammen mit einer Gruppe diesen Berg erklimmen. Die Gruppe besteht aus 15 Leuten und 2 Leiter. Es ist zwar nicht das erste Mal dass sie ein Berg erklimmen aber schon das erste mal dass Sie mit dieser Gruppe klettern. Als Sie ankamen war schon jeder da, aber die Gruppe hat Sie herzlich begrüßt und freut sich, dass Sie mit gehen. Sie haben mit ihr gemütlich die ganze Unternehmung durch gesprochen, so wie es Brauch ist in der Bergsport. Die Gruppe hat gezeigt, dass sie Vertrauen in Ihre Klettererfahrungen hat indem sie nach Ihre Meinung gefragt haben und auch darauf gehört haben. Der Leiter der Gruppe hat gezeigt dass er Vertrauen in der ganz Gruppe hat. Die Ausrüstung deiner Gruppe ist ein wenig unterschiedlich, aber jeder geht davon aus dass den Steig einigermaßen schwierig wird. Einigkeit gibt es aber nicht über das Wetter. Der eine glaubt das es Trocken bleibt, der andere glaubt das es schon heftig regnen kann. Die Frage ob Sie aufm Berg übernachten mussten, kann keiner wirklich beantworten. In deine Gruppe hat fast jeder ein Zelt dabei. Wenn ihr aber übernachten solltet brauchen Sie ein eigenes Zelt. Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen.

- **Conditie 3 (misschien acceptatie & risiconemende groepsnorm)**

Sie stehen am Fuß eines Berges und die ganze Woche ist schon gutes Kletterwetter. Sie kennen die Wettervorhersage von heute jedoch **nicht**. Sie gehen zusammen mit einer Gruppe diesen Berg erklimmen. Die Gruppe besteht aus 15 Leuten und 2 Leiter. Es ist zwar nicht das erste Mal dass sie ein Berg erklimmen aber schon das erste mal dass Sie mit dieser Gruppe klettern. Du warst selbst nicht wirklich verspätet aber schon die letzte. Der Rest der Gruppe fand das nicht wirklich gut. Sie haben die Unternehmung zwar mit den Gruppenmitgliedern besprochen und deine Meinung wurde auch gefragt, aber zugehört würde nicht wirklich. Der Gruppenleiter hat noch nicht das vollste Vertrauen in Klettererfahrung. Aber wenn das jetzt gut läuft möchte er schon nochmal mitnehmen. Die Ausrüstung deiner Gruppe ist ein wenig unterschiedlich, aber jeder glaubt daran dass den Steig nicht al zu lange dauern wird. Das Wetter ist zwar immer noch unsicher, aber jeder glaubt daran dass es trocken bleibt. Die Frage ob Sie aufm Berg übernachten mussten, kann keiner wirklich beantworten.

In deine Gruppe gibt es nur eine Person die ein Zelt dabei hat. Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen.

- **Conditie 4 (misschien acceptatie & risicomijdende groepsnorm)**

Sie stehen am Fuß eines Berges und die ganze Woche ist schon gutes Kletterwetter. Sie kennen die Wettervorhersage von heute jedoch **nicht**. Sie gehen zusammen mit einer Gruppe diesen Berg erklimmen. Die Gruppe besteht aus 15 Leuten und 2 Leiter. Es ist zwar nicht das erste Mal dass sie ein Berg erklimmen aber schon das erste mal dass Sie mit dieser Gruppe klettern. Du warst selbst nicht wirklich verspätet aber schon die letzte. Der Rest der Gruppe fand das nicht wirklich gut. Sie haben die Unternehmung zwar mit den Gruppenmitgliedern besprochen und deine Meinung wurde auch gefragt, aber zugehört würde nicht wirklich. Der Gruppenleiter hat noch nicht das vollste Vertrauen in Klettererfahrung. Aber wenn das jetzt gut läuft möchte er schon nochmal mitnehmen. Die Ausrüstung deiner Gruppe ist ein wenig unterschiedlich, aber jeder geht davon aus dass den Steig einigermaßen schwierig wird. Einigkeit gibt es aber nicht über das Wetter. Der eine glaubt das es Trocken bleibt, der andere glaubt das es schon heftig regnen kann. Die Frage ob Sie aufm Berg übernachten mussten, kann keiner wirklich beantworten. In deine Gruppe hat fast jeder ein Zelt dabei. Wenn ihr aber übernachten solltet brauchen Sie ein eigenes Zelt. Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen.

- **Conditie 5 (geen acceptatie & risiconemende groepsnorm)**

Sie stehen am Fuß eines Berges und die ganze Woche ist schon gutes Kletterwetter. Sie kennen die Wettervorhersage von heute jedoch **nicht**. Sie gehen zusammen mit einer Gruppe diesen Berg erklimmen. Die Gruppe besteht aus 15 Leuten und 2 Leiter. Es ist zwar nicht das erste Mal dass sie ein Berg erklimmen aber schon das erste mal dass Sie mit dieser Gruppe klettern. Als Sie ankamen war jeder schon da und wurde Ihnen deutlich gemacht das Pünktlichkeit sehr wichtig ist in dem Bergsport. Die Unternehmung wurde wie üblich besprochen aber du wurdest nicht wirklich mit einbezogen. Der Leiter und der Gruppe haben klar angedeutet dass die nicht wirklich viel Vertrauen in deine Klettererfahrung haben, und dich am liebsten unten stehen lassen würden. Aber weil Sie schon gezahlt haben, gehen Sie trotzdem mit. Die Ausrüstung deiner Gruppe ist ein wenig unterschiedlich, aber jeder glaubt daran dass den Steig nicht all zu lange dauern wird. Das Wetter ist zwar immer noch unsicher, aber jeder glaubt daran dass es trocken bleibt. Die Frage ob Sie aufm Berg übernachten mussten, kann keiner wirklich beantworten. In deine Gruppe gibt es nur eine Person die ein Zelt dabei hat. Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen.

- **Conditie 6 (geen acceptatie & risicomijdende groepsnorm)**

Sie stehen am Fuß eines Berges und die ganze Woche ist schon gutes Kletterwetter. Sie kennen die Wettervorhersage von heute jedoch **nicht**. Sie gehen zusammen mit einer Gruppe diesen Berg erklimmen. Die Gruppe besteht aus 15 Leuten und 2 Leiter. Es ist zwar nicht das erste Mal dass sie ein Berg erklimmen aber schon das erste mal dass Sie mit dieser Gruppe klettern. Als Sie ankamen war jeder schon da und wurde Ihnen deutlich gemacht das Pünktlichkeit sehr wichtig ist in dem Bergsport. Die Unternehmung wurde wie üblich besprochen aber du wurdest nicht wirklich mit einbezogen. Der Leiter und der Gruppe haben klar angedeutet dass die nicht wirklich viel Vertrauen in deine Klettererfahrung haben, und dich am liebsten unten stehen lassen würden. Die Ausrüstung deiner Gruppe ist ein wenig unterschiedlich, aber jeder geht davon aus dass den Steig einigermaßen schwierig wird. Einigkeit gibt es aber nicht über das Wetter. Der eine glaubt dass es Trocken bleibt, der andere glaubt dass es schon heftig regnen kann. Die Frage ob Sie aufm Berg übernachten mussten, kann keiner wirklich beantworten. In deine Gruppe hat fast jeder ein Zelt dabei. Wenn ihr aber übernachten solltet brauchen Sie ein eigenes Zelt. Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen.

- **Fragenbogen**

Sie sollen nur noch Ihre eigene Kletterausrüstung zusammenstellen. Dafür haben Sie folgende Möglichkeiten (Een 5–punts likertschaal):

<i>Rucksack 15 liter Inhalt</i>	<i>Rucksack 25 liter Inhalt</i>	<i>Rucksack 50 liter Inhalt</i>
<i>Wenig Proviant</i>	<i>Genug Proviant</i>	<i>Extra Proviant</i>
<i>1 Seil</i>	<i>2 Seil</i>	<i>3 Seil</i>
<i>Schlafsack bis +10 °C</i>	<i>Schlafsack bis +5 °C</i>	<i>Schlafsack bis –10 °C</i>
<i>Kein Zelt</i>	<i>Zelt bestand gegen 0 °C</i>	<i>Zelt bestand gegen –10 °C</i>
<i>Kein Erste Hilfe Kasten</i>	<i>Mini–Erste Hilfe Kasten</i>	<i>Ein völlig ausgestatten Erste Hilfe Kasten</i>

Stage Ego Depletion Scale (Duits, vertaalt)

Gib an, inwieweit die folgenden Aussagen jetzt, in diesem Moment auf Ihnen zutreffen. Benutze dafür die unterstehende Skala. Hierbei geht es um Ihre ersten Gefühle.

1. Ich fühle mich mental erschöpft
2. In diesem Moment würde es mich viel Kraft kosten, mich auf etwas zu konzentrieren.
3. Ich brauche etwas Angenehmes, damit ich mich besser fühle.

4. Ich fühle mich motiviert. 5.
Wenn mir jetzt eine schwierige Aufgabe gestellt würde, würde ich schnell aufgeben.
6. Ich fühle mich leer.
7. Ich habe viel Energie.
8. Ich fühle mich erschöpft.
9. Ich würde mich im Moment schnell zu etwas hinreißen lassen.
10. Ich würde mir jeder schwierigen Aufgabe, die ich jetzt bekommen würde, aufhören wollen.
11. Ich fühle mich ruhig und rational.
12. Ich kann keine Information mehr aufnehmen.
13. Ich fühle mich im Moment ziemlich faul.
14. Im Moment würde ich es schwierig finden vorausschauend zu planen.
15. Ich fühle mich aufmerksam und konzentriert.
16. Ich möchte aufgeben.
17. Dieser Moment wäre für mich perfekt um eine wichtige Entscheidung zu treffen.
18. Ich hab das Gefühl, dass mir meine ganze Willenskraft abhanden gekommen ist.
19. Meine Gedanken sind im Moment ein wenig durcheinander.
20. Ich kann mich im Moment gut konzentrieren.
21. Ich habe fast keine mentale Energie mehr.
22. Ich würde momentan gerne eine neue Herausforderung annehmen.
23. Ich würde mich gerne kurz entspannen können .
24. Ich habe Schwierigkeiten meine Anliegen zurück zu halten
25. Ich fühle mich entmutigt.

Spanningsbehoefte lijst (Duits, vertaalt)

1. Trampen mach ich nicht gerne
2. Ich mag es auf einer Kirmes die ganz schnellen Attraktionen zu fahren, wie zum Beispiel einer Achterbahn.
3. Tiefseetauchen spricht mich an und ich würde es gerne mal ausprobieren.
4. Ich denke Bergsteigen ist ein interessanter Sport und ich würde es gerne selbst ausprobieren.
5. Aktivitäten, die ein großes Risiko mit sich mitbringen, gehe ich lieber aus dem Weg.
6. Ich würde gerne regelmäßig Wasserski laufen gehen.
7. Ich finde es nicht ansprechend, eine lange Seereise zu machen in ein kleines seetüchtiges Schiff.
8. Ich kiffe manchmal oder ich würde es gerne ausprobieren.
9. Drogen die Halluzinationen verursachen können (z.B. LSD), würde ich nie ausprobieren.
10. Zelten in einem primitiven, einsamen Gebiet, wäre eine großartige Erfahrung für mich.
11. Es tut mir gut, hin und wieder etwas zu unternehmen, wozu man gute Nerven braucht.
12. Im meinem Freundeskreis hätte ich gerne viele, nicht durchschnittliche Leute, wie zum Beispiel Künstler.
13. Ich würde gerne lernen zu fliegen.
14. Wenn sich die Möglichkeit bieten würde, würde ich gerne Fallschirm springen.
15. Ich kann gut nachvollziehen, was Menschen meinen, wenn sie von mystischen Erfahrungen reden.
16. Wenn ich im Meer schwimme, achte ich immer darauf dicht bei der Küste zu bleiben.
17. Im Durchschnitt finde ich es unangenehm, seltsame und ungewohnte Gefühle zu erleben.
18. Ich würde nicht schnell von ein hohes Sprungbrett springen.
19. Ich höre ungern ungewohnte und experimentelle Formen von Musik.
20. Das unbeständige Leben, wie es zum Beispiel Sinti und Roma führen, sagt mir überhaupt nicht zu.
21. Ich würde nie versuchen ein steilen Berg runter zu Skifahren.
22. Ich habe schon mal versucht, eine Geschichte oder ein Gedicht zu schreiben.
23. Ich habe nicht das Bedürfnis, Yoga auszuüben oder zu meditieren.
24. Ich mag es, eine fremde Stadt alleine zu erkunden, selbst wenn ich mich dann verirren könnte.
25. Wenn ich in den Urlaub fahre, habe ich gerne ein festes Urlaubziel, eine feste Route und einen Zeitplan.
26. Menschen müssen sich weniger für ihren eigenen, natürlichen Körpergeruch schämen.

Kontrollfragen

Ich fühle mich Verantwortlich für den Erfolg der Unternehmung.

Ich hätte den Erfolg beeinflussen können.

Ich fühle mich von der Gruppe akzeptiert.

Ich glaube der Gruppe könnte mich später noch akzeptieren.

Ich habe Erfahrung im Bergsteigen.